

Sygn. akt II CNP 62/13

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Hubert Wrzeszcz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 marca 2014 r.,
skargi Gminy C. - Zakładu [...] w C.
o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt I ACa [...], wydanego
w sprawie z powództwa U. K.
przeciwko Gminie C.
o ustalenie,

odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 8 lipca 2012 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelacje obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w S. obniżającego ustalony w umowie czynsz dzierżawny do kwoty 1 032,85 zł miesięcznie, podlegający podwyższeniu o 22% podatek od towarów i usług, za okres od 1 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego pozwana wniosła skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku i zażądała stwierdzenia, że zaskarżony wyrok jest niezgodny z art. 700 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest specjalnym środkiem prawnym, ulokowanym wśród nadzwyczajnych środków zaskarżenia. Jego celem jest stwierdzenie, że prawomocne orzeczenie sądu drugiej instancji (wyjątkowo – pierwszej instancji), a więc orzeczenie poddane już kontroli jurysdykcyjnej, jest mimo tego niezgodne z prawem. Skarga jest samodzielnym, autonomicznym instrumentem prawnym badania legalności działalności jurysdykcyjnej sądów powszechnych, służącym jednostce zamierzającej dochodzić od państwa wynagrodzenia za szkodę, o jakiej mowa w art. 77 Konstytucji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007, nr 2, poz. 35).

Jednakże nie każda skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega rozpoznaniu, albowiem Sąd Najwyższy – zgodnie z art. 424⁹ k.p.c. - odmawia przyjęcia skargi do rozpoznania, jeżeli jest ona oczywiście bezzasadna. Oceny, czy skarga jest „oczywiście bezzasadna” należy dokonywać w powiązaniu z pojęciem „niezgodności orzeczenia z prawem”, stanowiącym element konstrukcyjny skargi (art. 425⁵ § 1 pkt 3 i 6 k.p.c.). Orzeczeniem niezgodnym z prawem - w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. w związku z art. 417¹ § 2 k.c. - jest orzeczenie, które jest sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć albo zostało wydane w wyniku szczególnie rażącej błędnej wykładni

lub niewłaściwego zastosowania prawa, które jest oczywiste i nie wymaga głębszej analizy prawniczej. Innymi słowy niezgodność orzeczenia z prawem, powodująca odpowiedzialność odszkodowawczą, musi mieć charakter kwalifikowany, elementarny i oczywisty, tylko bowiem w takim wypadku można orzeczeniu sądu przypisać cechę bezprawności. Sędzia, poruszający się w ramach przyznanej mu swobody, pozostający w zgodzie z własnym sumieniem, jak też prawidłowo dobierający standardy orzecznicze, działa w ramach porządku prawnego nawet wtedy, gdy wydane przez niego orzeczenie można oceniać jako „obiektywnie” niezgodne z prawem (por. orzeczenia Sądu Najwyższego: z dnia 13 grudnia 2005 r., II BP 3/05, OSNP 2006, nr 21-22, poz. 323 i z dnia 18 stycznia 2006 r., II BP 1/05, OSNCP 2006, nr 23-24, poz. 351). Tak definiowane pojęcie „orzeczenie niezgodne z prawem” wynika ze specyfiki władzy sądowniczej oraz jej ustroju i w konsekwencji konieczności sformułowania autonomicznej, swoistej definicji bezprawności, jako przesłanki odpowiedzialności państwa za szkodę wyrządzoną orzeczeniem sądowym. Warto dodać, że również Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 4 grudnia 2001 r., SK 18/00 (OTK Zb. Urz. 2001, nr 8, poz. 256) wskazał, że stan prawny wynikający z art. 77 ust. 1 Konstytucji nie może być rozumiany jako stworzenie podstawy prawnej do dochodzenia roszczeń odszkodowawczych w wypadku każdego wadliwego orzeczenia sądowego.

Należy też zauważyć - co podkreśla się piśmiennictwie - że przyjęte wyżej podejście interpretacyjne do art. 424¹ § 1 k.p.c. w związku z art. 417¹ § 2 k.p.c. pozostaje w harmonii z praktyką Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, który dopuszcza dochodzenie od państwa naprawienia szkody wyrządzonej naruszeniem prawa wspólnotowego tylko wtedy, gdy naruszony przepis nadaje jednostkom uprawnienia, a skutki naruszenia są „wystarczająco poważne” (mają „odpowiedni ciężar”).

W związku z powyższym należy przyjąć, że bezzasadność skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia jest oczywista, gdy już z jej treści, bez głębszej analizy i juredycznych dociekań, wynika, że nie może być uwzględniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2007 r., V CNP 81/07; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2007 r.,

II CNP 76/07, niepubl.). Chodzi tu o oczywistość - jak podkreśla się w piśmiennictwie - diagnozowaną przez sędziego Sądu Najwyższego, a więc taką ocenę sędziego, dokonaną przy wykorzystaniu całej jego wiedzy i doświadczenia zawodowego, z której wynika, że nie ma szans na uwzględnienie skargi.

Przedstawiony we wniesionej przez skarżącego skardze wywód nie zawiera przekonujących argumentów, że objęte skargą orzeczenie jest niewątpliwie sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami prawa, z ogólnie przyjętymi standardami rozstrzygnięć (dyskrecjonalności) albo że zostało wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa.

Z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika jednoznacznie, że podstawą obniżenia czynszu dzierżawnego na podstawie art. 700 k.c. były - jak stanowi przytoczony przepis - okoliczności, za które dzierżawca odpowiedzialności nie ponosi i które nie dotyczyły jego osoby. Zwykły przychód osiągany przez powódkę z dzierżawy uległ bowiem znacznemu obniżeniu na skutek powstania kilku wielkopowierzchniowych sklepów w stosunkowo niewielkiej gminie. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia - jak zarzuciła skarżąca - że wyrok został wydany na skutek błędnej wykładni polegającej na uznaniu, że podstawę obniżenia czynszu dzierżawnego stanowią okoliczności zawinione przez dzierżawcę („czynności podejmowanie dobrowolnie przez dzierżawcę w celu zwiększenia dochodów, a w rzeczywistości przynoszące stratę”).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia (art. 424⁹ k.p.c.).

aw

jw